

Fundusze norweskie i EOG w służbie nauki

Dziś nauka wychodzi poza zamknięte laboratoria czy biblioteki i coraz lepiej dostrzegamy jej wpływ na naszą codzienność. Jak różnorodne są jej pola działania, przedstawiamy poniżej na przykładzie projektów wspieranych przez Fundusze norweskie i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W grudniu 2017 roku upubliczniono wyniki największego badawczego programu bilateralnego o wartości niemal 75 mln euro. Jego rdzeń stanowiło 75 polsko-norweskich projektów naukowych z zakresu środowiska, zmian klimatycznych, zdrowia, ale też nauk społecznych, m.in. równości płci. Ponadto program oferował wsparcie dla kobiet naukowców w zwiększeniu ich udziału w projektach badawczych, w szczególności w naukach technicznych, w których ich reprezentacja wciąż jest mniej liczna.

Polacy na emigracji w Norwegii

W 2016 roku w Norwegii mieszkało już niemal 100 tys. Polaków, co stanowi około 1,8 proc. populacji tego kraju. W projekcie „Transfam” przeanalizowano różne aspekty migracji i funkcjonowania polskich rodzin w tym państwie. Poza badaniem motywów migracji, wśród których prym wiodą powody ekonomiczne, projekt przyglądał się wzorom adaptacyjnym i praktyce codziennego życia w niełatwym zderzeniu różnych kultur i mentalności. W tym samym czasie Norwegowie sprawdzali, jak z życiem w obcym dla ich rodziców kraju radzą sobie polskie dzieci uczęszczające do skandynawskich szkół. Okazało się, że w związku z odmiennymi systemami edukacji obowiązującymi w obu krajach, dzieci muszą sprostać sprzecznym oczekiwaniom – innym ze strony nauczycieli i rodziców. Zrozumienie tych doświadczeń socjalizacyjnych może pomóc zwłaszcza najmłodszym Polakom mieszkającym w Norwegii.

Ponad
74,3
mln euro

wniósł budżet
pięcioletniej
Polsko-
-Norweskiej
Współpracy
Badawczej

Artykuł sponsorowany

Fundusze norweskie w walce z rakiem

Jedną z najczęstszych przyczyn zgonów na skutek nowotworów wśród Europejczyków jest rak jelita grubego. Ma na to wpływ również niechęć pacjentów do kolonoskopii, powszechnie uważanej za bolesną. W latach 2013-2017 przeznaczono 640 tys. euro na projekt „E-Qualy”, który pozwolił opracować skuteczną metodę cyfrowego uzyskiwania opinii pacjentów o bólu doświadczanym w trakcie i po tym badaniu. W badaniach prowadzonych przez Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie i University of Oslo wykazano, że znieczulenie miejscowe może obniżyć dyskomfort badania i zwiększyć popularność diagnostyki. Jednak to umiejętności endoskopistów decydują o jakości życia pacjenta zarówno w trakcie badania, jak i po nim. Najlepsi wykonują aż 95 proc. bezbolesnych badań, nie stosując przy tym znieczulenia, co podkreśla, jak ważne są szkolenia lekarzy z tego zakresu.

Dwutlenek węgla na dnie morza?

Jeden z ciekawszych projektów realizowanych w ramach współpracy polskich i norweskich naukowców miał związek z możliwością przechowywania dwutlenku węgla pod dnem Bałtyku. To obiecująca metoda pozwalająca na ograniczanie emisji gazów cieplarnianych

do atmosfery. Celem „CO₂Marine” było dokonanie oceny wpływu zakwaszenia wody morskiej, wywołanego dwutlenkiem węgla, na morskie osady i zwierzęta bentosowe. W tym celu dokonano serii eksperymentów, które w bezpiecznych warunkach laboratoryjnych pomogły ocenić ewentualne skutki wycieku CO₂. Projekt warty ponad 1 mln euro realizowali naukowcy z Uniwersytetu Gdańskiego i Norwegian University of Science and Technology w Trondheim.

Gdzie naukowcy, tam studenci

W latach 2012-2016 około 16,6 mln euro (5 mln euro z Mechanizmu Finansowego EOG, 10 mln z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz około 1,5 mln euro z budżetu państwa polskiego) wsparło Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy w Polsce – Mobilność Studentów i Pracowników. Dzięki tym środkom zorganizowano m.in. studia i praktyki studenckie, wizyty przygotowawcze przedstawicieli instytucji edukacyjnych, projekty poprawiające ofertę studiów prowadzonych w językach obcych oraz poszerzono ofertę edukacyjną i zwiększono udział polskich instytucji edukacyjnych w programach międzynarodowych. Tylko w roku akademickim 2015/2016 dofinansowano wymiany, z których skorzystało 1143 studentów i pracowników naukowych. Rok wcześniej takich wymian było 992, a w roku akademickim 2013/2014 – aż 1542. Dalszy wzrost mobilności w szkolnictwie wyższym będzie możliwy w III edycji Funduszy norweskich i EOG, w ramach której na Program „Edukacja” (zarządzany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji) przeznaczono 20 mln euro.